

Gyógyhatású készítmények szerepe az immunvédekezésben (immunerősítők, vitaminok, homeopátia, fénykezelés)

dr Goda Vera

Fővárosi Egyesített Szent István és Szent László
Kórház és Rendelőintézet

Mit nevezünk alternatív medicinának?

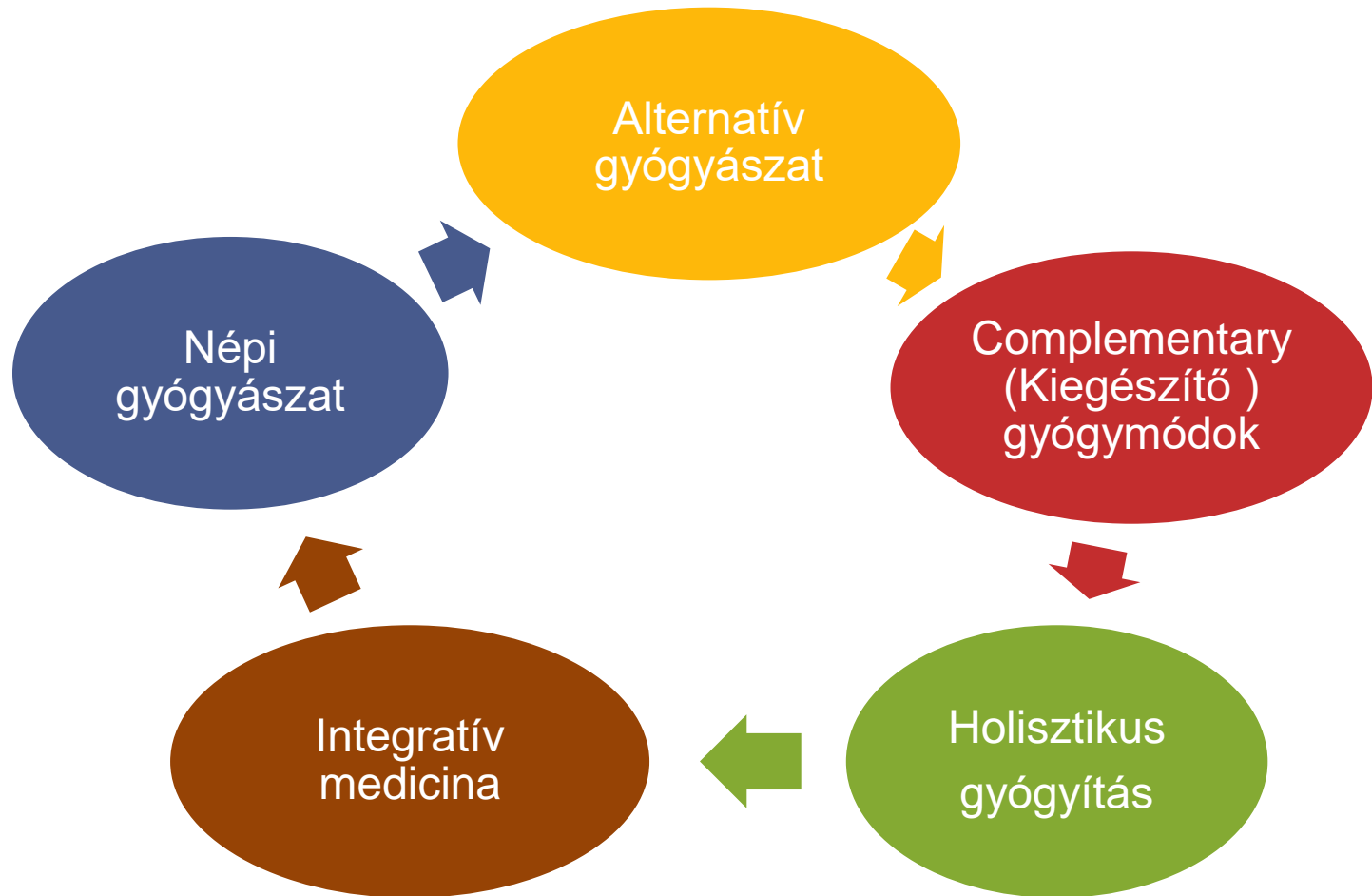
A hagyományos orvoslástól való
elfordulás mechanizmusa

A biztonságos, jó gyógyhatású
készítmények ismert példái

Az ismeretlen felkutatásának
stratégiája

Fogalmak

CAM: Complementary and Alternative Medicine

Ma már az egyetemeken felében elérhető CAM oktatás

- Akupunktúra
- Csontkovácsok
- Masszörök, akupresszúra
- Gyógynövény kiegészítők

Kevésbé elfogadottak vagy kevésbé ismertek:

- Homeopátia
- Bioenergia „átadás”
- Biofeedback technikák
- Diéták (léböjt, méregtelenítő kúrák, candida diéta)

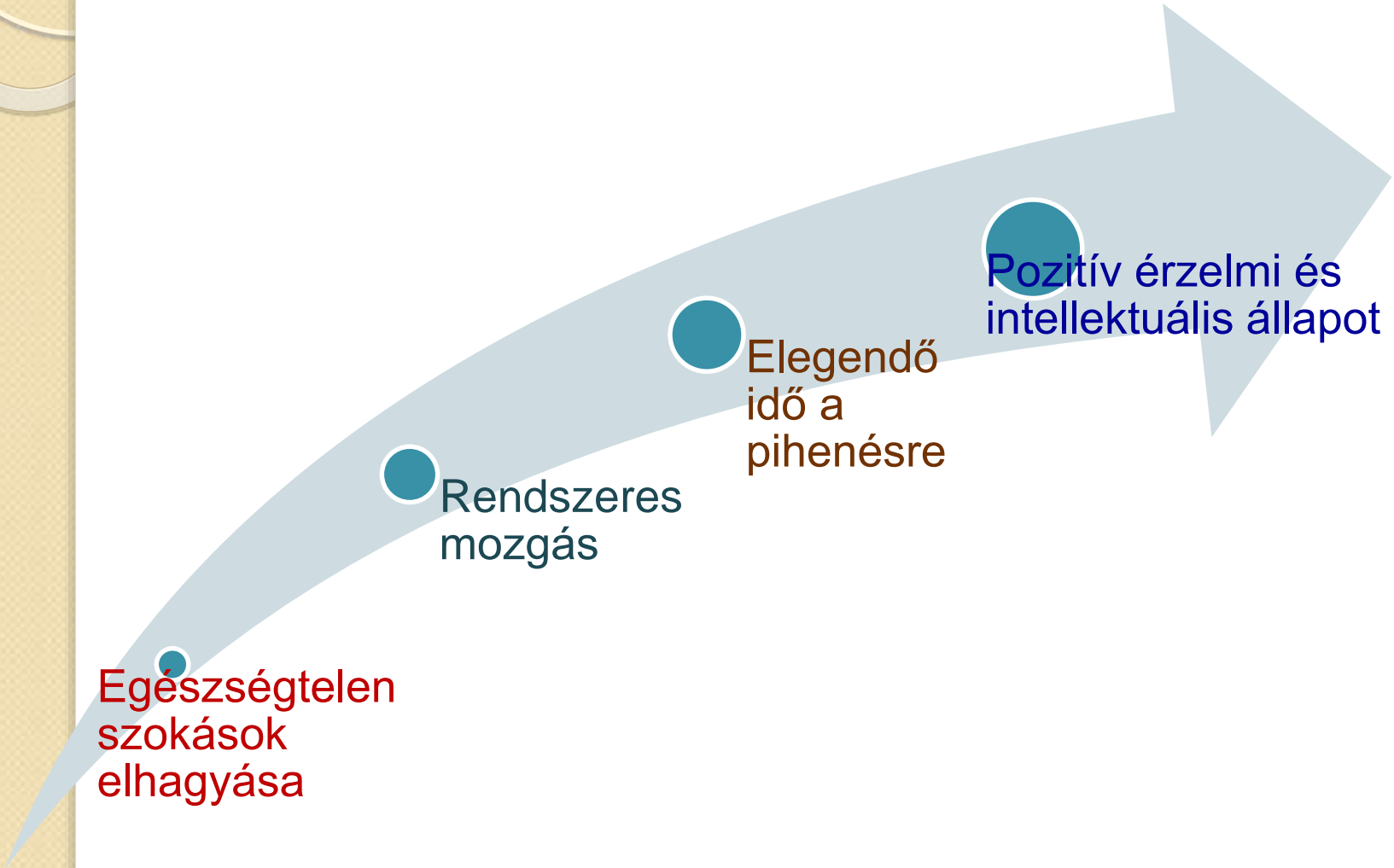
Az alternatív medicina felé történő elfordulás okai

- Homeopátiás orvos: „ fizetős rendelés”, megvehető szolgáltatás
- Nem kell várakozni a rendelőben órákig
- 30-40 perc vagy akár 1,5 óra is jut egy betegre
- Türelem, odafigyelés, kérdés lehetőség adott, mosolyogva búcsúznak el
- Közérthetően magyaráznak
- Egyéni és egyénre szabott kezeléseket kínálnak
- Hagyományos orvoslással a beteg nem jutott előre

Reménykeltő tények az alternatív orvoslásban

- Néhány kezelést, gyógyhatású szert már gyermekeken is kipróbáltak
- Táplálkozási szokások megváltoztatására tett javaslatok
- Vitaminok, nyomelemek, esszenciális zsírsavak reklámozása
- Környezeti faktorok megváltoztatására tett javaslatok
- Addikciók tiltása: dohányzás, alkohol mellőzése
- Rendszeres testmozgásra buzdítás
- Pihenés hangsúlyozása a szervezet öngyógyító folyamatainak beindítására

A terápiás siker alapfeltételei

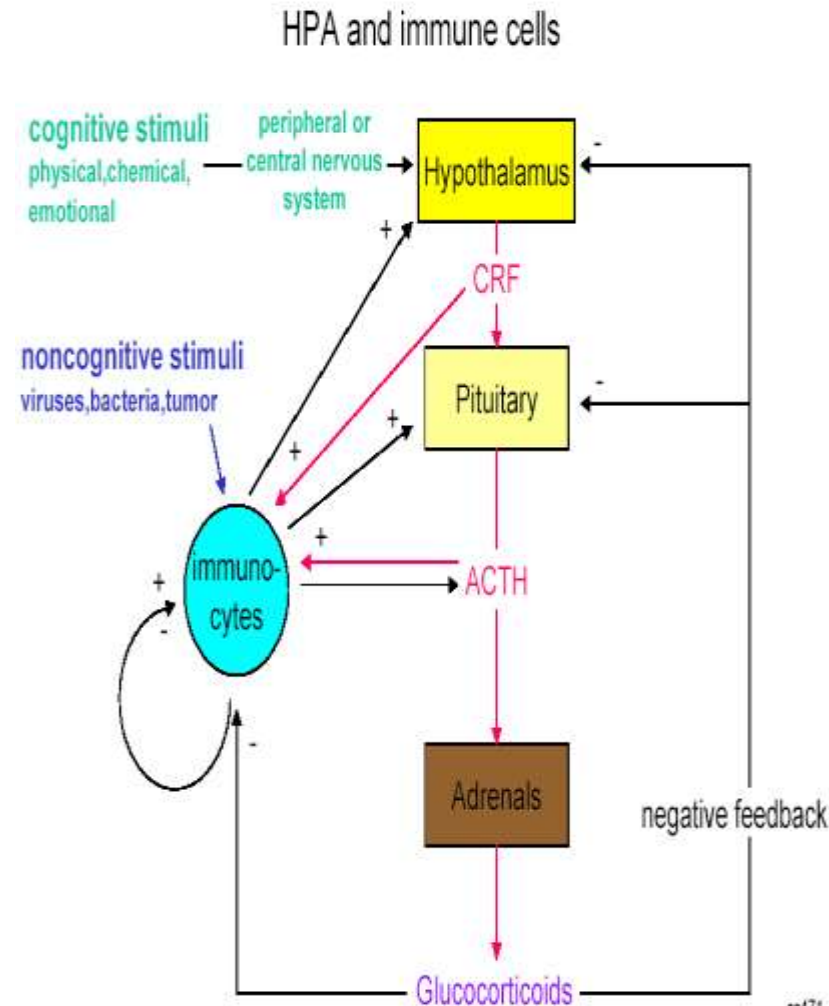

(Psycho)-Neuro-Endokrin-Immuno-Moduláció (NIM)

Az élettani alkalmazkodást, az adaptációk formáit vizsgálja függetlenül attól, hogy melyik szerv játssza a főszerepet.

A holisztikus elv azt jelenti, hogy a szervezet, mint egység több, mint a szervek mechanikus összessége.

- A neuroendokrin sejtek cytokineket termelnek
- A lymphocyták neurotransmittereket és hormonokat képeznek

Miért kell tudnia az orvosnak az alternatív szerről, annak összetételéről?

- Keresztreakciók klasszikus gyógyszerekkel: felszívódás csökkentése vagy fokozása, inaktiválódás
- Allergizáló szerek: pl. kínai tea
- Nem várt, súlyos mellékhatás pl. léböjt kapcsán bekövetkező súlyos szövődményhez vezető ioneltérések
- Immunhiányban esetleg szükséges sterilitási, tisztasági szabályoknak nem felel meg a szer. (Pl. gombakivonatok, vagy akár a probiotikumok is).

Hasznos internetes címek

www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed

<http://nccam.nih.gov/research/camonpubmed>

/

„Goals:

1. Explore complementary and alternative healing practices in the context of rigorous science.
2. Train complementary and alternative medicine researchers.
3. Disseminate authoritative information to the public and professionals”

Célok: (fordítás)

1. Szigorú tudományos feltételek szerinti elbírálás
2. A kiegészítő és alternatív orvoslást gyakorlók képzése
3. Tömegtájékoztatás és szakemberek tájékoztatása

Az orvos számára fontos adatok

- pontos **összetétel** ismerete, standardizálás
- állatkísérletek: igazolt **hatásmechanizmus**
- **toxicitási** vizsgálatok
- humán vizsgálatok: **hatásosság, mellékhatások** egészségeseken és betegeken
- nagy **esetszám**
- egymástól **független** centrumok
- Adott vizsgálat **prospektív, randomizált, kettős vak kontrollált** legyen

Az Avemar por

Standardizált, fermentált búzacsírákivonat

International Journal of Toxicology 2007

A búzacsíra fermentációjával állítják elő maltodextrin és szilícium-dioxid adalékanyagok hozzáadásával, 2,6-dimetoxi-p-benzokinon természetes összetevővel. **Pontos összetétele, előállítási módja ismert, standardizált.**

Az Egyesült Államokban toxikológiai és klinikai vizsgálatok bizonyították, hogy táplálék kiegészítőként használata **biztonságos.**

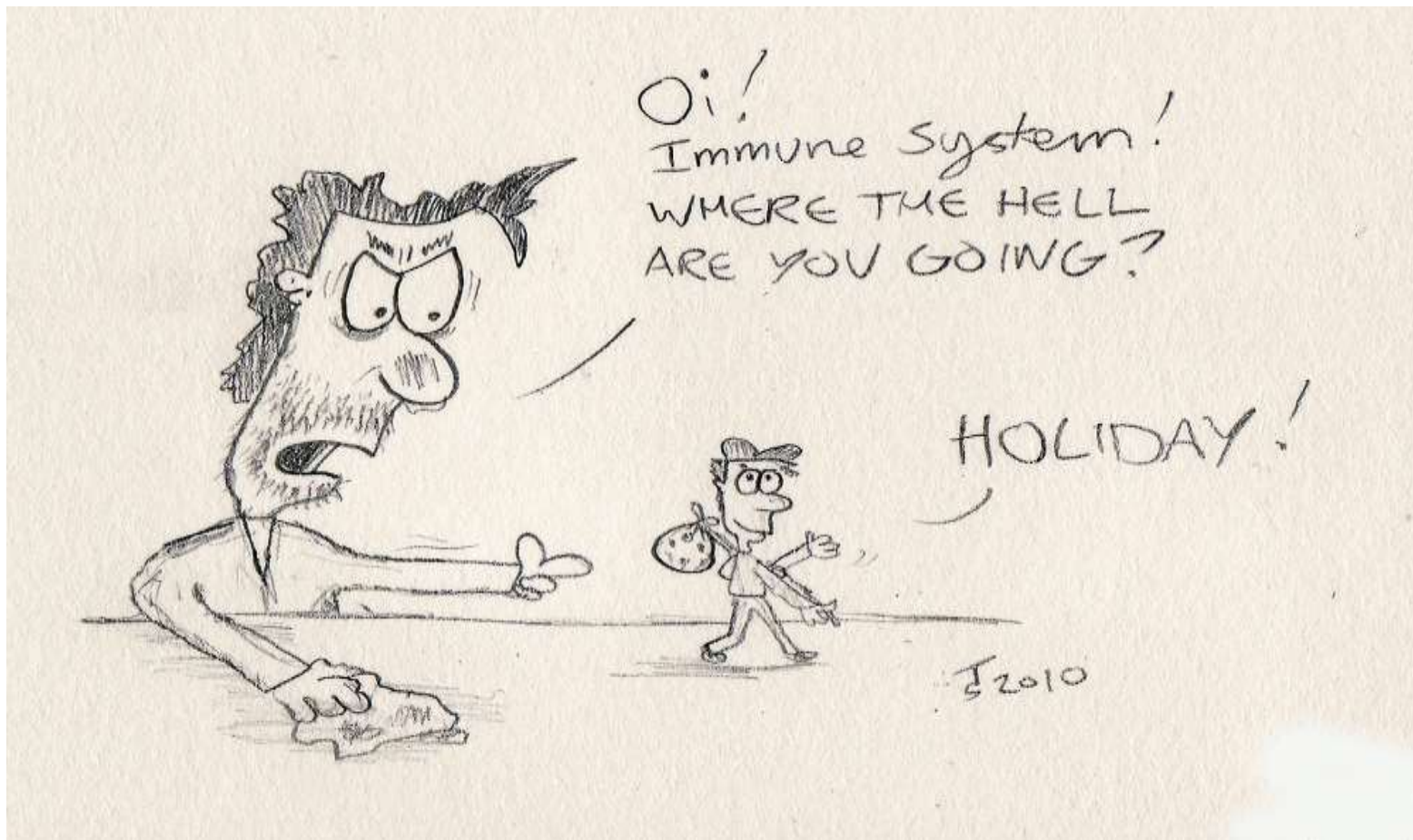
Magyarországon, a Cseh Köztársaságban, Bulgáriában és Romániában mint „daganatos betegek részére szánt **orvosi tápszert**” jóváhagyták és 1998 óta használják.

A **rágcsálókon** orálisan adagolt Avemar por :akut és szubakut **toxicitási vizsgálatok** azt mutatták, hogy az ajánlott napi orális adagolásnál 25-ször nagyobb dózisok nem idéztek elő mellékhatásokat.

A vizsgálati anyag **in vitro és in vivo** körülmények között nem bizonyult sem **mutagénnek, sem genotoxikusnak.**

Az Avemar por daganatos betegeknél a gyógyszeres terápia kiegészítő kezeléseként alkalmazó **klinikai vizsgálatokban** csökkentette a kemoterápia mellékhatásait.

Immunerősítők

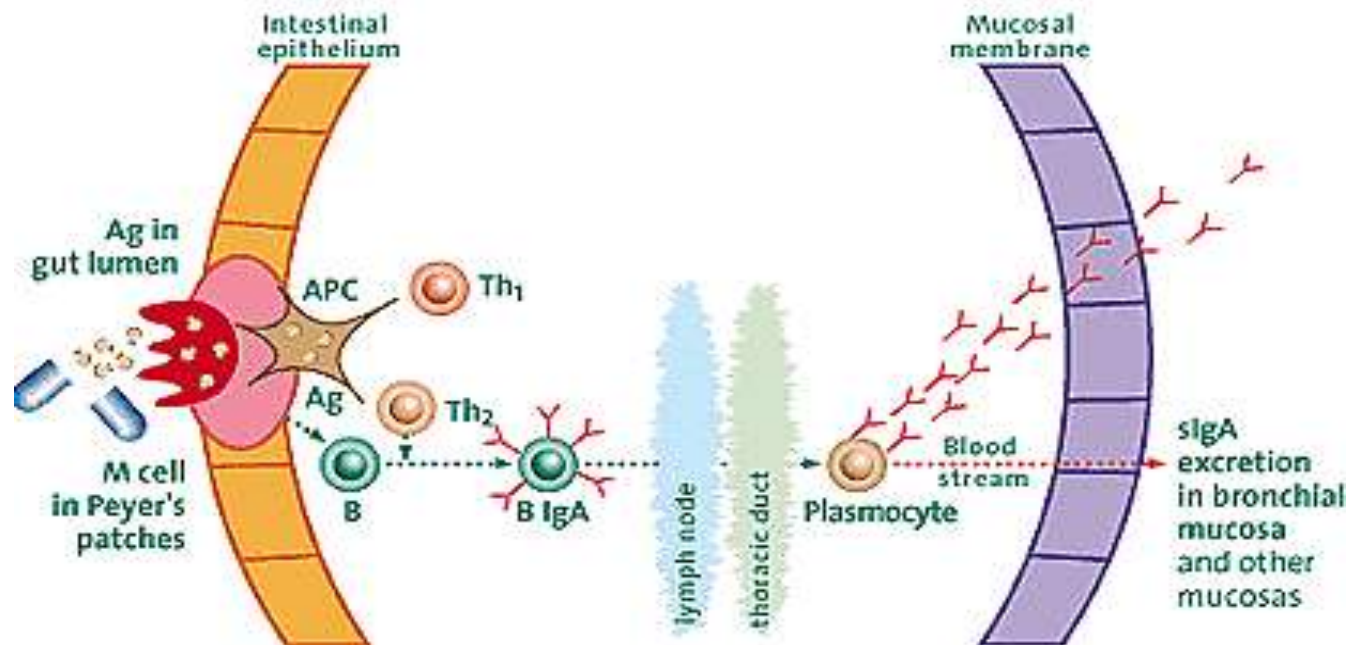

Broncho-vaxom

Hatóanyag: baktériumok kivonata (Haemophilus, Klebsiella, Staphylococcus, Streptococcus, Neisseria)

Állatkísérletekkel igazolt makrofág és B limfocita stimuláció, szekretoros IgA termelés növekedés a légúti nyálkahártyán

Emberben: keringő T limfocitaszám emelkedés, nyál IgA emelkedés, mitogénekre adott válasz nő

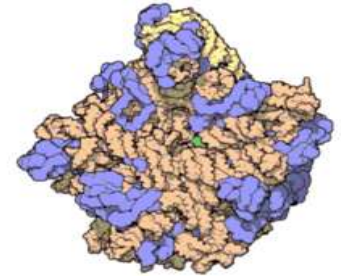

Broncho-vaxom

Kettős vak, kontrollált prospektív humán vizsgálatokkal igazolt hatás, toxicitás nincs.

- Csökkentette a légúti infekciós epizódok gyakoriságát 58%-ról 32%-ra
- Az infekció súlyosságát, fennállásának időtartamát
- Az antibiotikum szedés időtartamát
- Indikációs terület: felnőtt és gyermek betegek légúti infekcióinak, arcüreggyulladásainak, hörghurutjainak, asthmához és krónikus obstruktív tüdőbetegséghez társult fertőzéseinek megelőzésére
- Az irodalmi adatok a COPD-ben való alkalmazásának **költséghatékonyságát** alátámasztják.

Ribomunyl

- Bakterialis riboszóma kivonat négy, visszatérő légúti fertőzést okozó baktériumból, ezen kívül *Klebsiella pneumoniae* baktérium membránkivonatából
- A specifikus antitest termelést és a nem specifikus immunitást is fokozza
- Alsó és felső légúti fertőzések száma , súlyossága csökken
- Az infekciók időtartama csökken
- Az antibiotikumok használata is kevesebb

Isoprinosine

- Hatóanyaga: inosiplex
- PHA jelenlétében a limfocita blasztos transzformációt növeli , önmagában nem.(1976)
- Reumatoid artritiszbe és visszatérő herpes virus fertőzésre nem hat (1990)
Szubakut szklerotizáló agyvelőgyulladásban hatásos
Visszatérő felső és alsó légúti fertőzésben klinikai javulás, kevesebb antibiotikum használatra van adat, de kettős vak, kontrollált vizsgálat ugyanezt cáfolta is.

(1999, Eur.J Ped.)

Vitaminok, nyomelemek

- Vízben és zsírban oldódó vitaminok
- A nyomelemek szerepe
- A Béres csepp sikere
- Omega zsírsav fogyasztás elterjedése

C-vitamin hiány

Csökkent sebgyógyulás, nyálkahártya
vérzékenysége, fertőzésre való fogékonyság,
vérszegénység

A-vitamin hiány

A fejlődő országokban nagyfokú hiány és gyakori
súlyos fertőzések (pl. kanyaró) együttes
előfordulása ismert

E-vitamin hiány

Vérszegénység

Időskorban csökkenő immunfunkciók jellemzőek,
de a vitamin bevitele nem csökkentette a
fertőzések időtartamát.

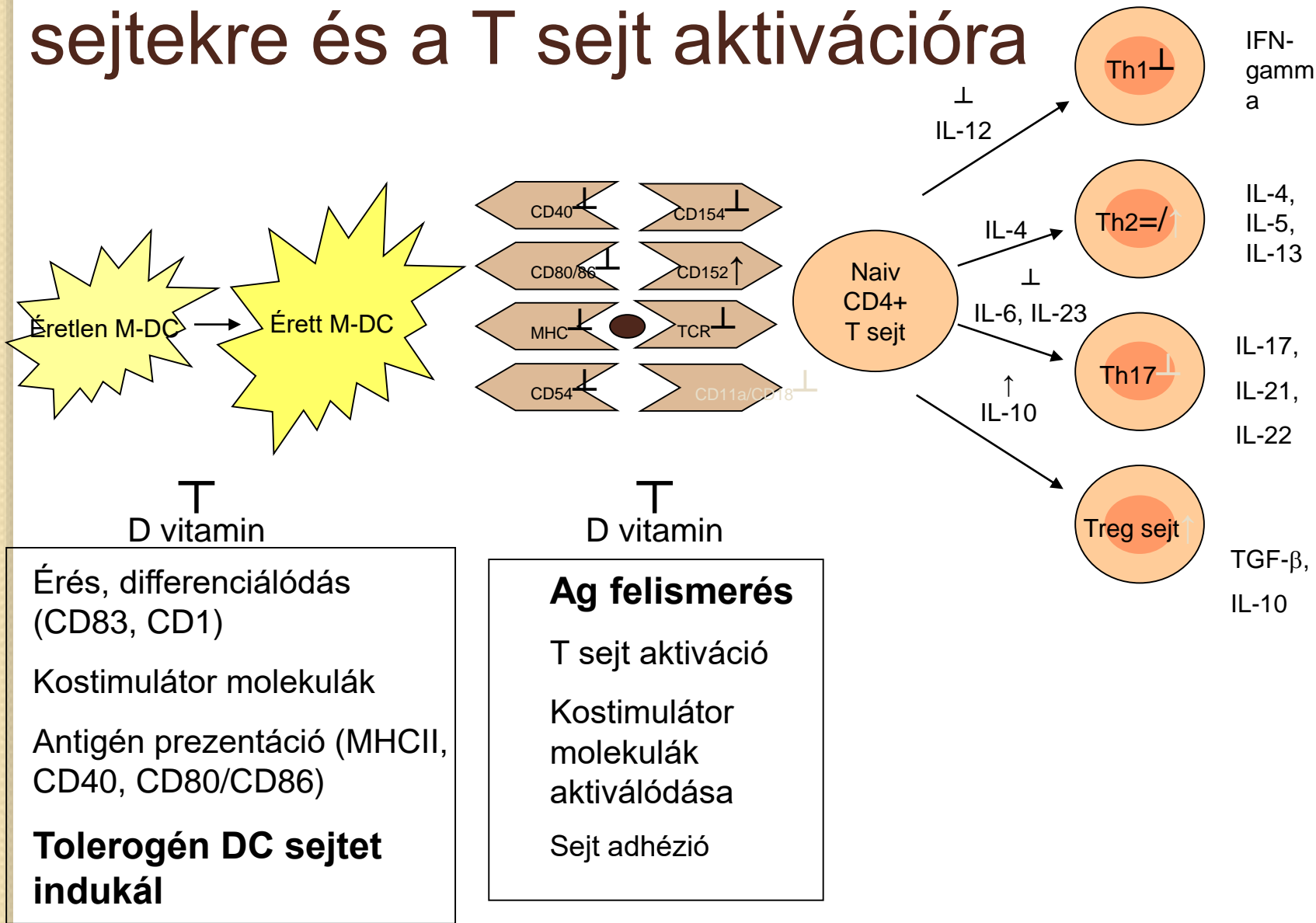
D-vitamin hiány

- Szerteágazó szerep....
- Antimikróbás fehérjék termelését fokozza (defenzinek, katelicidin)
- D vitamin hiányban
 - a csontanyagcsere zavarai
 - autoimmun betegségek
 - fertőzések
 - tumoros betegségekre való fogékonyság
 - asztmával való kapcsolat bizonyított

K-vitamin hiány

- Alvadási zavar, vérzéshajlam

Aktív D-vitamin hatása a M-DC sejtekre és a T sejt aktivációra

⊥ gátol; ↑ stimulál
M-DC-myeloid dendritikus sejt

Zold E, Szodoray P, Gaál J, Szegedi A, Szegedi Gy, Bodolay E. *Ca és Csont*, 2009

Nyomelemek szerepe az immunvédekezésben: Hiányállapotok

Cink: elhúzódó sebgyógyulás, étvágytalanság, bőrgyulladások

Réz: vérszegénység, trombocitopénia, neutropénia, krónikus hasmenés, koraszülöttség, túlzott cink vagy vasfogyasztás

Vas: vérszegénység, limfociták működése, citokinek termelése csökken. A vas a baktériumok növekedésének egyik alapfeltétele

Szelén: sejt közvetített immun funkciók csökkennek (NK sejt aktivitás csökkent) HIV szaporodás gyorsabb

Béres csepp (1972) A nyomelemeket és ásványi anyagokat speciális összetételben tartalmazza, „roboráló szer”

Vas (Vas-szulfát-heptahidrát formájában) 2,00 mg

Cink (Cink-szulfát heptahidrát formájában) 1,14 mg

Magnézium (Magnézium-szulfát heptahidrát formájában) 0,40 mg

Mangán (Mangán-szulfát-monohidrát formájában) 0,31 mg

Réz (Réz-szulfát-pentahidrát formájában) 0,25 mg

Molibdén (Ammónium-molibdát-tetrahydrát formájában) 0,19 mg

Vanádium (Ammonium-monovanadát formájában) 0,12 mg

Nikkel (Nikkel-szulfát-hexahidrát formájában) 0,11 mg

Bór (Bórsav formájában) 0,10 mg

Fluor (Natrium-fluorid formájában) 0,090 mg

Kobalt (Kobalt-klorid-hexahidrát formájában) 0,025 mg

Segédanyagok:

aszcorbinsav, borostyánkősav, borkősav, kálium-nátrium-tartarát, amino-ecetsav (glicin), nátrium-edetát, glicerin, kénsav, tisztított víz.

Nyomelemeket és vitaminokat tartalmazó készítmény hatása óvodás gyermekek betegségi tendenciájára

Multi-tabs[®] rágótablettával kezelt 37 óvodás gyermek **Kontrollként** 36, ugyanabba az óvodába járó gyermek szolgált.

A kezelésben részesülő gyermekek közül 1, míg a kontrollok közül 12 szorult antibiotikus kezelésre.

A kezelt gyermekek hossznövekedése szignifikánsan nagyobb volt a kontrollokénál.

A vitaminok (A, D, E, B₁, B₂, B₃, B₆, B₁₂, C, folsav, nikotinsav) és nyomelemek (Fe, Zn, Cu, Mn, I, Se, Cr) szerepe az emberi életfolyamatok fenntartásában, elsősorban az antioxidáns folyamatokban és az immunvédekezésben jelentős.

Endre László dr.¹ és Dolowschiák Annamária dr.²

Központi MÁV Kórház-Rendelőintézet, Budapest Orvosi Hetilap 2001, 142 (6), 283-287

Homeopátia

- Hagyományokon és nem tudományos tényeken alapul, nagyrészt a népi természetgyógyászat anyagait használja tovább, így például a fehér arzént, vagy a parlagfüvet, a méhfullánkot, gyógy- és a gyomnövényeket.
- Hahnemann által kétszáz éve lefektetett elméleten alapszik, mely bizonyítást már saját korában sem nyert. (A növekvő hígításokkal erősödő hatás elmélete)
- Hatásossága független, megismételhető klinikai vizsgálatokkal nincs alátámasztva, szakszerű és reprodukálható klinikai vizsgálat sincs, amely hatásosságát alátámasztaná. Nem alkalmazzák a kettős vak kísérletet, nem választható külön a szer esetleges hatása, és a **placebohatás**.
- A homeopátiás szereknek csak elvéte van mellékhatása (erős hatású szer szokatlanul kis hígításának alkalmazásakor)
- Veszélyt az jelenthet, ha a homeopata lebeszéli páciensét a konvencionális medicina alkalmazásáról
- Határai ott vannak, ahol a szervezet öngyógyító mechanizmusai kimerültek.

Fénykezelés különböző formái I.

A fény elektromágneses sugárzás, mely hullám és részecske tulajdonsággal rendelkezik. Számos kedvező biológiai tulajdonsága ismert.

Komponensek szerint:

- **Infravörös sugárzás:** a felszabaduló hő hatására a keringés fokozódik, a fájdalom, a duzzanat csökken, a sebgyógyulás javul.
- **Ultraibolya sugárzás:** hatásuk függ az alkalmazott hullámhossztól: bőrpírt, pigmentációt okozó, D-vitamint képző, csíraölő, sebgyógyulást fokozó hatása ismert, de a túlzott használatának karcinogén hatása is igazolt.

Fénykezelés különböző formái II.

- **Látható fény:** (Evolite, Bioptron) általában monokromatikus, polarizált fény. Ízületi fájdalmak enyhítésére, heglazításra, lábszárfekélyek hámosítására, bevérzések felszívódásának gyorsítására.....
- **Soft laser:** kisebb területre nagyobb energiát összpontosít. Serkenti a sebgyógyulást, fájdalomcsillapító, gyulladáscsökkentő hatású.
- **Az UV-B kezelés** pikkelysömör kezelésére.
 - hagyományos szélessávú (385–400 nm)
 - keskenysávú "narrow band" (309-313 nm)

Az UVB kezelés hosszútávú mellékhatásai még nem teljesen ismertek. Kombinálható systemás retinoid adásával (ReUVB)

Fénykezelés különböző formái III.

- A **PUVA kezelés** hatékony, a psoralen-készítmények fényérzékenyítő hatásúak. RePUVA kezelés esetén a beteg még emellett systemás retinoidot is kap (acitretin). mellékhatás: bőrrák-képződés
- **Rhinolight kezelés:** allergiás nátha kezelésére magyar kutatók által kifejlesztett módszer
- **Fotoferezis:** kóros, adott betegség okozásában szerepet játszó T limfociták pusztulását okozza. Allogén sejt és szövetátültetések szövődményének kezelésére, T- sejtes limfómák egyes típusaira, autoimmun betegségekre szűk indikációs körrel. Igen drága eljárás

Utazás az ismeretlenbe

- Echinacea
- Biorezonancia diagnosztika és terápia
 - Human Colostrum
 - Őssejt kapszula

„Echinacea Not Effective in Treating Children's Colds: Study Results” December 2, 2003

- NCCAM-funded researchers at the University of Washington have found that echinacea (*Echinacea purpurea*), an herb often used to treat colds (upper respiratory infections), is **not effective** in young children.

The study, published in the *Journal of the American Medical Association*, enrolled **524** children **aged 2 to 11**. The children were **randomly assigned to receive either echinacea or a placebo** at the onset of cold symptoms and twice a day for as long as the cold lasted, up to a maximum of 10 days. The echinacea preparation was a dried-pressed juice of the herb that had been used previously in a number of encouraging preliminary studies in Europe. Participants were enrolled for 4-month intervals and received treatment for up to three colds during that period. Data were analyzed for **707 colds** (337 treated with echinacea and 370 treated with placebo) experienced by 407 children.

Echinacea Not Effective in Treating Children's Colds: Study Results December 2, 2003

„Overall, the researchers found that between those receiving echinacea and those receiving placebo at the onset of symptoms there was:

No difference in the **duration** of upper respiratory infection symptoms

No difference in the overall **severity** of symptoms

No difference in the **number of days of fever**

No difference in **parents' assessment** of severity of infection

No overall difference in **side effects** (adverse events);

however, children taking echinacea were more likely to develop rashes than those taking placebo.”

Köszönöm a figyelmet !

